

<http://www.tayjournal.com>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/tayjournal>

Observation of Social Studies Teacher Candidates' Lifelong Learning Tendencies

 Tuba Kaya, Teacher
Ministry of National Education, Türkiye
tugbakoc_83@hotmail.com
Orcid ID: 0000-0002-8406-6140

 Mehmet Kürşat Koca, Asst. Prof. Dr.
Afyon Kocatepe University, Türkiye
mkkoca@aku.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-1410-0411

 Mehmet Tamer Kaya, Asst. Prof. Dr., Corresponding Author
Afyon Kocatepe University, Türkiye
mtkaya@aku.edu.tr
Orcid ID: 0000-0001-5803-8755

Article Type: Research Article

Received Date: 23.06.2023

Accepted Date: 18.02.2024

Published Date: 31.03.2024

Plagiarism: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software

Doi: 10.29329/ tayjournal.2024.625.07

Citation: Kaya, T., Koca, M. K., & Kaya, T. (2024). Observation of social studies teacher candidates' lifelong learning tendencies. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 8(1), 176-196.

Abstract

The aim of this study is to examine the lifelong learning levels of social studies teacher candidates. Descriptive survey model, one of the quantitative research methods, was used in the study. The study group of the research consists of 226 social studies teacher candidates studying at Afyon Kocatepe University Faculty of Education in the 2020-2021 academic year. While determining the study group, the convenient sampling method, which is one of the non-random sampling methods, was used. In the research, "Lifelong Learning Scale" was used as a data collection tool. The obtained data were analyzed with the statistical package program. In the data analysis process, descriptive statistics t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used. As a result of the study, it was determined that the lifelong learning levels of teacher candidates are high. It was observed that the lifelong learning levels of social studies teacher candidates did not differ significantly in terms of gender, grade level and tendency to graduate education. It has been revealed that the lifelong learning levels of social studies teacher candidates differ significantly according to the school achievement score variable. In line with the results obtained from the research, some suggestions were made such as the lifelong learning levels of students at different educational levels and branches can be measured and educational policies can be developed in line with the results obtained.

Keywords: Lifelong learning, social studies, prospective teacher.

Introduction

Changes in daily life, developments in information and technology require the individual to keep up with these changes and developments. In this adaptation process, the individual develops himself by gaining new skills, and these acquired skills accelerate the adaptation process (Karaman & Aydoğmuş 2018). In aera where information is constantly developing, changing and renewing, individuals living in the information society need to constantly update their existing knowledge and have new knowledge and competencies (Aybala & Değirmenci Gündoğmuş, 2016; Güneş, 2016). That is why learning has ceased to be an activity done only at school, but has become a lifelong process (Altın, 2018). At this point, in order to be a developed and advanced society, there must be individuals who fulfill the needs of the era in that society. Therefore, keeping up with the times by acquiring new knowledge and skills necessitates them to be lifelong learners (Celep, 2003). This situation brought forward the concept of "lifelong learning". Lifelong learning is defined as learning activities in which an individual participates in order to improve his/her competence in many areas such as interest, desire, ability, knowledge and skill. The Ministry of National Education [MoNE] in Türkiye has stated that the main purpose of lifelong learning is to enable individuals to adapt to the information society, and at the same time to provide an opportunity for them to actively participate in all stages of social and economic life in order to control their lives more efficiently (MoNE, 2009). The most general purpose of lifelong learning is to create active and participatory individuals who have made learning a philosophy of life regardless of their age, gender or status (Aksoy, 2008; Güler, 2004). In fact, it is aimed to raise "people who know how to learn" with the activities of learning all the knowledge, skills, qualities and competencies acquired and developed throughout life. In this era, which is accepted as the information age, it can be stated that societies need individuals with lifelong learning competencies (Şahin et al., 2010).

Lifelong learning is a process that develops the abilities and skills of individuals throughout their lives. In this respect, lifelong learning increases not only socialization, personal development and active citizenship, but also competitiveness, keeping up with technology and an efficient and quality workforce. However, not every individual can be expected to reach the level of self-actualization. There are many difficulties encountered during this period and many factors that negatively affect this process. The learning environment in the education and training process, the learning style that can change from person to person, the age of the individual, the negative attitude and motivation towards learning, the cultural structure of the society in which he lives and the teacher he can see as a role model can be listed as some of the factors affecting lifelong learning (Günüç et al., 2012). When viewed as a role model, the teacher variable depends on the responsibilities of helping learners to set goals and evaluate their learning processes, to help students reach the information they need to acquire and how to use this information, to teach how to learn information rather than to teach information, and to be a source of motivation for learning throughout their lives.

Considering the place and importance of the teacher in the education system, there is no doubt that he will be also effective in helping students acquire lifelong learning skills. Therefore, it is very important to create awareness of lifelong learning in teacher candidates before starting the teaching profession. (Kuzu et al., 2015). Schuman et al. (2005) listed lifelong learning skills as using information and communication technologies, critical thinking, questioning, researching, collecting and using information, understanding what is valuable and what needs to be learned, and stated that these skills should also be in the teacher. They emphasized the importance of teachers in lifelong learning. For this reason, it is thought that teachers cannot transfer the skills they do not have to their students (Keleş, 2019), and in order to raise lifelong learners, teachers themselves should be trained as lifelong learners and follow changes and developments (Gedik, 2019). In this context, in order to be prepared for the consequences arising from the change process in the globalizing information society and to prepare individuals for the future as lifelong learners who can cope with change, first of all, prospective teachers who will be future teachers must be lifelong learners (Korkmaz, 2019; Oran 2020). It is of great importance to determine the lifelong learning levels of teacher candidates and to develop their lifelong learning levels through activities carried out through implicit or lesson programs. In line with these requirements, it is thought that it is important to determine the lifelong learning tendencies of social studies teacher candidates and to carry out studies on this.

In this study, lifelong learning levels of social studies teacher candidates were examined in terms of some variables. In this context, answers to the following questions were sought:

1. What is the level of lifelong learning tendencies of teacher candidates?
2. Do pre-service teachers' lifelong learning tendencies differ according to the gender variable?
3. Do prospective teachers' lifelong learning tendencies differ according to the grade level variable?

4. Do prospective teachers' lifelong learning tendencies differ according to the variable of school success grade?

5. Do pre-service teachers' lifelong learning tendencies differ according to the variable of doing postgraduate education?

Method

In this study, which examined the lifelong learning levels of pre-service social studies teachers, descriptive survey model, which is one of the quantitative research methods, was used. Survey research is based on the opinions of the participants about a subject or event, or their interests, skills, abilities, attitudes, etc. These are studies that aim to determine the characteristics of the situation and make a description by taking a picture of the existing situation (Büyüköztürk et al., 2016; Cohen et al., 2000; Karasar, 2016).

Study Group

The study group of the research consists of 226 social studies teacher candidates studying at Afyon Kocatepe University Faculty of Education in the 2020-2021 academic year. While determining the study group, the convenient sampling method, which is one of the non-random sampling methods, was used. Economy is essential in convenient sampling method. This type of sampling allows the researcher to take samples from his familiar environment (Balcı, 2001).

The results of the descriptive analyzes regarding the variables of gender, grade level, mother and father education status, school success score and tendency to graduate education of social studies teacher candidates in the study group of the research are presented in the tables below.

Table 1.

Frequency and Percentage Values Regarding Gender of Social Studies Teacher Candidates

Groups	<i>f</i>	%
Female	141	62.4
Male	85	37.6
Total	226	100

According to Table 1, 141 (62.4%) of the social studies teacher candidates participating in the study were female and 85 (37.6%) were male.

Table 2.

Frequency and Percentage Values of Social Studies Teacher Candidates Regarding Grade Level

Groups	<i>f</i>	%
1. Grade	65	28.8
2. Grade	40	17.7
3. Grade	65	28.8
4. Grade	56	24.8
Total	226	100

According to Table 2, 65 (28.8%) of the social studies teacher candidates participating in the study were in the first grade, 40 (17.7%) were in the second grade, 65 (28.8%) were in the third grade, and 56 (24.8%) were in the fourth grade.

Table 3.

Frequency and Percentage Values of Social Studies Teacher Candidates Regarding School Achievement Scores

Groups	<i>f</i>	%
2.00 and below	35	15.5
2.01 – 3.00	138	61.1
3.01 and above	53	23.5
Total	226	100

According to Table 3, the frequencies and percentages related to the school success scores of the social studies teacher candidates participating in the study were calculated. 35 (15.5%) pre-service teachers have a grade point average of 2.00 and below, 138 (61.1%) pre-service teachers have a grade point average between 2.01 and 3.00, 53 (23.5%) pre-service teachers have a grade point average of 3.01 and above.

Table 4.

Frequency and Percentage Values of Social Studies Teacher Candidates' Tendency to do Postgraduate Education

Groups	<i>f</i>	%
Yes	126	55.8
No	100	44.3
Total	226	100

According to Table 4, when the frequencies of the tendencies of the social studies teacher candidates participating in the research to do postgraduate education are examined, 126 (55.8%) pre-service teachers, that is, more than half of the pre-service teachers, want to do postgraduate education. 100 (44.3%) pre-service teachers do not want to do postgraduate education.

Data Collection Tool

The Lifelong Learning Scale was developed by Wielkiewicz and Meuwissen (2014). It was adapted into Turkish by Engin et al. (2017). As a result of the analyzes applied to the scale, the scale took its final form with a single sub-dimension and 15 items. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the Turkish scale is .93. The reliability coefficient of the Social Studies Teacher Candidates' Lifelong Learning Scale, cronbach alpha, was calculated as .81. It is possible to say that this scale applied to teacher candidates is reliable.

Data Collection and Analysis

Data collection tools were determined by scanning the literature in accordance with the purpose of the research. The data were collected on a voluntary basis from the pre-service teachers to whom the application would be made, with the data collection tools that were decided. The data were collected in the 2020-2021 academic year.

The data obtained from the social studies teacher candidates in the study group were entered into the statistics program. Before proceeding to the analysis process, the Cronbach Alpha values of the data obtained from the scales applied in the research were examined and it was determined that the measurement was reliable from the values obtained. Demographic variables in the personal information form are grouped. Frequency and percentage values for

demographic characteristics were calculated. Arithmetic mean, mode, median, standard deviation, minimum and maximum values, which are the descriptive statistics of the data obtained through the scales, were revealed. Normality assumptions made in order to reveal the structural features of the obtained data group were tested. The findings of the normality analysis are given in Table 5.

Table 5.

The Kurtosis and Skewness Values of the Lifelong Learning Scale

	Skewness	Kurtosis
Life long learning scale	-.819	1.628

According to Table 5, the skewness and kurtosis values of the lifelong learning scale were found to be between -7.000 and +7.000 (Hair et al., 2010; Pizarro et al., 2002). Accordingly, it was concluded that the study showed a normal distribution and that the analyzes to be made would be done with parametric tests.

The scores of the scale are evaluated between 1 and 5. In order to calculate the distribution range, the formula $\text{Distribution range} = \text{Maximum value} - \text{Least value} / \text{Number of degrees}$ was used. The scores of Social Studies teacher candidates from the Epistemological Beliefs and Lifelong Learning Scales are as follows: 1.00-1.80 lowest, 1.81-2.61 low, 2.62-3.41 medium, 3.42-4.21 high, 4.22-5.00 highest level (Sümbüloğlu, 1993).

The significance level was accepted as .05 in order to determine the level of differentiation in the difference analyzes performed. Independent groups t-test was used to examine the significant differentiation of Social Studies Teacher Candidates' scores from the Lifelong Learning Scale according to gender and postgraduate education, and one-way analysis of variance (One Way ANOVA) to determine the significant difference according to grade level and school achievement score. Levene homogeneity test was used to determine from which groups the significant differentiation emerged as a result of one-way analysis of variance, and it was determined by the LSD test from post-hoc analysis.

Ethical Permits of Research:

In this study, all the rules specified to be followed within the scope of "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were complied with. None of the actions specified under the heading "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics", which is the second part of the directive, have been taken.

Ethics Committee Permission Information:

Name of the committee that made the ethical evaluation = Afyon Kocatepe University

Date of ethical review decision= 20. 11. 2020

Ethics assessment document issue number= 2020/227

Findings

Descriptive statistics to determine the level of lifelong learning tendencies of prospective teachers are given in Table 6.

Table 6.

Social Studies Teacher Candidates' Scores on Lifelong Learning Scale

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	Min. Value	Max. Value	Level
Life long learning scale	226	3.795	.608	1.33	5.00	High

When Table 6 is examined, the lifelong learning levels of social studies teacher candidates were calculated. In line with these findings, it was calculated that the lifelong learning level average score ($M=3.795$) of the social studies teacher candidates participating in the research was at a “high” level. The findings obtained from the independent groups t-test analysis conducted to examine the differentiation status of teacher candidates' lifelong learning level scores according to the gender variable are given in Table 7.

Table 7.

Teacher Candidates' Lifelong Learning Levels by Gender Variable

	Gender	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Life long learning scale	Female	141	3.791	.618	-.136	.982
	Male	85	3.802	.594		

In Table 7, a t-test analysis was conducted for the lifelong learning levels of prospective teachers. As a result of the analysis, no significant difference was found in the tendency of lifelong learning by gender [$t_{(224)}=-.136$; $p>.05$]. The findings obtained from the One Way ANOVA analysis, which was conducted to examine the differentiation status of the lifelong learning level scores of teacher candidates according to the grade level variable, are given in Table 8.

Table 8.

Results of One-Way Anova Analysis of Pre-Service Teachers' Lifelong Learning Levels according to Grade Level Variable

	Source of variance	Sum of squares	<i>df</i>	Mean of squares	<i>F</i>	<i>p</i>
Life long learning scale	Inter-groups	2.357	3	.786	2.160	.094
	In-group	80.749	222	.364		
	Total	83.106	225			

When Table 8 is examined, it is seen that there was no significant difference between the arithmetic mean of the groups as a result of the one-way analysis of variance (ANOVA) conducted to examine the differentiation of social studies teacher candidates' lifelong learning levels according to the grade level variable [$F_{(3-222)}=2.160$; $p>.05$]. The findings obtained from the One Way ANOVA analysis, which was conducted to examine the differentiation of prospective teachers' lifelong learning level scores according to the school achievement score variable, are given in Table 9.

Table 9.

Results of One Way ANOVA Analysis of Pre-Service Teachers' Lifelong Learning Level Scores according to the Variable of School Achievement Score

	Source of Variance	Sum of Squares	df	Mean of Squares	F	p	Source of difference
Life long learning scale	Inter-groups	2,682	2	1.341	3.718	.026	B>A
	In-group	80,424	223	.361			
	Total	83,106	225				

A: 2.00 and below, B: 2.01-3.00, C: 3.01 and above

When Table 9 is examined, it has been found that there was a significant difference between the arithmetic mean of the groups as a result of the one-way analysis of variance (ANOVA) conducted to examine the differentiation of social studies teacher candidates' lifelong learning levels according to the variable of school achievement scores. LSD multiple comparison analysis, which is one of the complementary analyzes, was performed to determine which groups caused the significant difference among the groups. As a result of the LSD multiple comparison analysis, there was a significant difference between the prospective teachers with a school average of 2.00 and below ($M=3.570$) and the prospective teachers with a school average of 2.01-3.00 ($M=3.871$), in favor of the teacher candidates with a school average of 2.01-3.00. It was determined that there was a high level of relationship [$F_{(2, 223)}=3.718$; $p<.05$]. The findings obtained from the independent groups t-test analysis conducted to examine the differentiation status of prospective teachers' lifelong learning level scores according to the variable of their tendency to graduate education are given in Table 10.

Table 10.

Results of the t-Test Analysis of Pre-Service Teachers' Lifelong Learning Levels according to the Variable of Tendency to Graduate Education

	Tendency	n	M	SD	t	p
Life long learning scale	Yes	119	3.769	.669	-1.472	.143
	No	96	3.889	.482		

In Table 10, a t-test analysis was conducted for the lifelong learning levels of prospective teachers. As a result of the analysis, there was no significant difference in lifelong learning levels according to the variable of tendency to do graduate education [$t_{(213)}=-1.472$; $p>.05$].

Discussion and Conclusion

As a result of the analysis, the lifelong learning levels of the social studies teacher candidates were calculated, and it was concluded that the lifelong learning level average ($M=3.795$) of the social studies teacher candidates participating in the research was at a "high" level. This result is in parallel with the research conducted by Yazıcı (2020), Doğan and Kavtelek (2015), and Yılmaz and Beşkaya (2018) with education administrators; Altın (2018), Ayaz and Ünal (2016), Özçiftçi and Çakır (2015), Tanatar (2017), Kılıç and Ayvaz-Tuncel (2014), Ayra and Kösterioğlu (2015), Yaman and Yazar (2015), and Dündar (2016) with teachers; Altay-Yorulmaz (2019), Karaduman (2015), Gencil (2013), Oral and Yazar (2015), and Ergün and Cömert-Özata (2016) with university students. In the study conducted by Altay-Yorulmaz (2019) with pre-service Art Teachers, it was seen that pre-service teachers' lifelong learning tendencies and sub-dimensions were at a high level. In the study conducted by Altın

(2018) with teachers, it was seen that teachers' lifelong learning tendencies were at a high level. Likewise, in the study conducted by Tanatar (2017) with teachers, it was concluded that teachers' lifelong learning tendencies are at a high level. The high level of lifelong learning tendencies in various sample groups in the studies conducted may be an indicator of the belief that the participants believe that knowledge should be renewed, and that individuals and teachers should keep up with the developing age and renew themselves. However, in the study conducted by Demir- Başaran and Sesli (2019), Diker Coşkun (2009) and Tunca et al., (2015), it was observed that the lifelong learning tendencies of the participants were low. The high level of lifelong learning tendencies of university students can be interpreted as the fact that they are skilled in obtaining information and access information faster. In addition, considering that lifelong learning skills are integrated into curricula in primary and secondary education, it can be expected that pre-service teachers have high lifelong learning dispositions. The fact that different results were obtained in some studies can be explained by the different demographic characteristics of the participants in the study.

It has been concluded that there is no significant difference in the lifelong learning levels of social studies teacher candidates according to gender. This result is in parallel with the studies conducted by Gedik (2019), Altın (2018), Şahin and Arcagök (2014), and Arslan (2019). In the study conducted by Şahin and Arcagök (2014) with teachers, it was concluded that there was no significant difference between the lifelong learning proficiency levels of teachers and their genders. Likewise, in the study conducted by Altın (2018) teachers, it was seen that there was no significant relationship between gender and lifelong learning. Finally, in the study conducted by Karahan (2017) with teacher candidates, it was concluded that lifelong learning tendencies did not differ significantly according to the gender variable. As a result of the research, it can be said that the reason why there is no significant difference according to gender, is the fact that both women and men are interested in lifelong learning, that is, self-development, as well as the equal participation of women and men in business life. However, it can be considered as a normal situation in terms of the fact that all individuals have a positive attitude towards lifelong learning, as it is a requirement of being an individual in today's conditions.

As a result of the analyzes made to examine the differentiation status of social studies teacher candidates' lifelong learning levels according to the class level variable, it was seen that there was no significant differentiation in terms of class level. This result is in parallel with the studies conducted by Asiloğulları (2020), Oran (2020), Bahadır (2019), Tathısu (2016), Altay-Yorulmaz, (2019), Selçuk (2016). As a result of the study conducted by Asiloğulları (2020) with high school students, it was concluded that there was no significant difference between the grade level variable and lifelong learning tendencies. In his study, Oran (2020) concluded that there is no significant difference in the lifelong learning tendencies of social studies teacher candidates according to their grade levels. In the study conducted by Bahadır (2019) with university students, it was seen that there was no significant difference between the grade level variable and the lifelong learning tendency. In the study conducted by Tathısu (2016) with prospective teachers, it was concluded that there was no significant difference between lifelong learning according to the grade level variable. This result reveals that the undergraduate programs do not include outcomes aimed at gaining lifelong learning skills or that these

outcomes cannot be given effectively. In order to eliminate this situation, it can be said that lifelong learning should be given as a course in faculties of education or integrated into curricula.

As a result of the analysis conducted to examine the differentiation of social studies teacher candidates' lifelong learning levels according to the variable of school achievement score, a significant difference was found in terms of school success score. This result is in parallel with the studies conducted by Bahadır (2019) and Dündar (2016). In the study conducted by Bahadır (2019) with university students, it was concluded that the academic achievement variable showed a significant difference on the lifelong learning tendencies of university students. In the study conducted by Dündar (2016), it was concluded that school achievement grade point average had a significant effect on lifelong learning tendencies. In addition, in the studies conducted by Erdoğan (2020) and Bulaç (2019), it was concluded that academic achievement does not have a significant effect on lifelong learning tendencies. In the study conducted by Erdoğan (2020), it was determined that there was no significant difference between the lifelong learning tendencies of Turkish teacher candidates and their academic achievements. In the study conducted by Bulaç, (2019), no significant difference was found between the lifelong learning tendencies of teacher candidates according to the variable of school success grade point average. The low lifelong learning tendency of students with a high school average may be due to the fact that they focus themselves on academic success or see learning outside of school as a waste of time. On the other hand, students with a low school average may develop negative attitudes due to this failure situation, which may be seen as the reason for their low lifelong learning tendency.

As a result of the analysis conducted to examine the differentiation of social studies teacher candidates' lifelong learning levels according to the variable of their tendency to graduate education, no significant difference was found in the lifelong learning tendency. This result is in parallel with the study conducted by Güney and Işık (2016). In the study conducted by Güney and Işık (2016) with basic education teachers, it was concluded that teachers' views on lifelong learning did not show a significant difference according to the variable of their desire to pursue a master's degree. This result reveals that people today need to improve themselves in whatever field and at whatever level of education. It can also be stated that pre-service teachers do not limit the idea of lifelong learning to graduate education but perceive it more comprehensively. In addition, in the studies conducted by Bulaç, (2019), Erdoğan (2020), Dündar (2016), and Diker-Coşkun (2009), it was concluded that the scores of lifelong learning tendencies differ according to the desires for graduate education. In the study conducted by Bulaç, (2019), it was determined that there is a difference in favor of teacher candidates who want to do postgraduate studies between pre-service teachers who want to do postgraduate studies and those who do not want to do postgraduate studies. In the study conducted by Erdoğan (2020), when the lifelong learning tendency scores of Turkish teacher candidates are examined, it has been concluded that Turkish teacher candidates who want to do postgraduate education have higher lifelong learning tendencies than pre-service teachers who do not want to do postgraduate education. In the study conducted by Dündar (2016), significant differences were observed in terms of the variable of willingness to pursue graduate education. Finally, in the study conducted by Eker and Altın (2018) with high school teachers,

it was determined that there is a significant difference in favor of teachers who want to do graduate education in terms of the variable of willingness to do graduate education. It can be said that these results are due to the fact that the participants think that postgraduate education is a job that is outside of compulsory education and is to be done in order to train and develop themselves. For this reason, it can be said that the lifelong learning scores of those who want to receive graduate education are high.

Recommendations

In line with the results obtained in the research, the following recommendations were developed:

Lifelong learning levels of students in all education levels and branches can be measured and education policies can be developed in this direction.

The results obtained from the research can be examined in depth with qualitative studies.

Studies can be carried out to determine the lifelong learning levels of teachers.

By carrying out activities that will positively affect the lifelong learning of students in the lessons, it can be ensured that students become lifelong learners from an early age.

Studies can be conducted in different branches and provinces where lifelong learning levels are measured, and the results of these studies can be compared.

References

- Aksoy, M. (2008). *Hayat boyu öğrenme ve kariyer rehberliği ilkelerinin istihdam edilebilirliğe etkileri: Otel işletmeleri üzerine bir uygulama* [The impact of the principles of life long learning and career guidance on employability: A research study of hotels]. (Publication No. 226918) [Doctoral dissertation, Gazi University]. National Thesis Center.
- Altay-Yorulmaz, B. (2019). *Resim iş öğretmenliği programundaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri* [Lifelong learning tendencies of students in visual arts education programs]. (Publication No. 548803) [Master thesis, Dicle University]. National Thesis Center.
- Altın, S. (2018). *Ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelemesi* [Investigating of life long learning tendencies of secondary school teachers]. (Publication No. 527089) [Master thesis, Bülent Ecevit University]. National Thesis Center.
- Arslan, F. (2019). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme düzeyleri ve öz-yönetimli öğrenme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Karma yöntem* [An investigation of the relationship between life long learning levels and self directed learning levels of teachers: Mixed method]. (Publication No. 583911) [Master thesis, Sakarya University]. National Thesis Center.
- Asiloğulları, A. (2020). *Lise öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile hayatın anlam ve amacını sorgulama davranışları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* [The evaluation of the relationship between high school student's life-long learning tendencies and questioning the meaning and the purpose of the life behaviour]. (Publication No. 627010) [Master thesis, Bartın University]. National Thesis Center.
- Ayaz C., & Ünal F. (2016). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi [The analysis of life long learning tendencies of teachers in terms of some variables]. *Journal of International Social Research*, 9(44), 847- 856.
- Aybala, Ç., & Değirmenci Gündoğmuş, H. (2016). Öğrencilerin bakış açısıyla hayat boyu öğrenme: Nitel çalışma [Lifelong learning from the perspective of students: A qualitative study]. *Journal of Turkish Studies*, 11(3), 2599-2612. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9512>
- Ayra, M., & Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik algıları ile ilişkisi [The relationship between teachers' lifelong learning tendencies and their perceptions of professional self-efficacy]. *Education Sciences*, 10(1), 17-28. <http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.1.1C0630>
- Bahadır, Z. (2019). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yaşamın anlamı ile bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi* [The analysis of the lifelong learning tendencies and meaning of life with some demographic variables]. (Publication No. 551056) [Master thesis, Sakarya University]. National Thesis Center.
- Balcı, A. (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma. Yöntem, teknik ve ilkeler* [Research in the social sciences. Methods, techniques and principles]. Pegem.
- Bulaç, E. (2019). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi* [Investigation of tendencies of prospective teachers towards lifelong learning]. (Publication No. 543295) [Master thesis, Amasya University]. National Thesis Center.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* [Scientific research method]. Pegem.
- Celep, C. (2003). *Halk eğitimi* [Public education]. Anı.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2000). *Research methods in education* (5th ed.). Routledge Falmer.
- Demir-Basaran, S., & Sesli, C. (2019). Examination of primary school and middle school teachers' lifelong learning tendencies based on various variables. *European Journal of Educational Research*, 8(3), 729-741. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.8.3.729>
- Diker-Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Investigation of life long learning tendency of undergraduate students? In terms of some variables]. (Publication No. 258438) [Doctoral dissertation, Hacettepe University]. National Thesis Center.

- Doğan, S., & Kavtelek, C. (2015). Hayat boyu öğrenme ve kurum yöneticilerinin hayat boyu öğrenmeye ilişkin algıları [Perceptions of lifelong learning institution administrators about lifelong learning]. *Bolu Abant İzzet Baysal University Journal of Faculty of Education*, 15(1), 82-104. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.1-5000128596>
- Dündar, H. (2016). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi* [Investigating life long learning tendencies of classroom teacher candidates]. (Publication No. 418226) [Master thesis, Atatürk University]. National Thesis Center.
- Eker, C., & Altın, S. (2018). Ortaöğretim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi [Investigating of life learning tendencies of secondary school teachers]. *The Journal of International Education Science*, 5(18), 78-102.
- Engin, M., Kör, H., & Erbay, H. (2017) Yaşam boyu öğrenme ölçeği Türkçe uyarlama çalışması [Turkish adaptation study of lifelong learning scale]. *Kastamonu Education Journal*, 25(4), 1561-1572.
- Erdoğan, D. (2020). *Türkçe dersi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Investigation of the relationship between Turkish pre-service teachers 21st century skills and lifelong learning tendencies]. (Publication No. 630375) [Master thesis, Zonguldak Bülent Ecevit University]. National Thesis Center.
- Ergün, S., & Cömert-Özata, S. (2016). Okul öncesi öğretmenliği bölümüne devam eden öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri [The tendency of preschool education teaching programs student's to lifelong learning]. *International Journal of Human Science*, 13(1), 1851-1861.
- Gedik, G. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Manisa-Demirci ilçesi örneği)* [Examining of lifelong learning trends of classroom teachers (Manisa-sample of Demirci)]. (Publication No. 557454) [Master thesis, Manisa Celal Bayar University]. National Thesis Center.
- Gencel, İ. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları [Prospective teachers' perceptions towards lifelong learning competencies]. *Education and Science*, 38(170), 237-252.
- Güler, B. (2004). *Avrupa Birliği'nin yetişkin eğitim programı grundtvig çerçevesinde halk kütüphanelerinin yeri ve önemi* [The place and importance of public libraries within the framework of european union adult education programme grundtvig]. (Publication No. 141496) [Master thesis, Ankara University]. National Thesis Center.
- Güneş, H. (2016). *Yaşam boyu öğrenme* [Lifelong learning]. Eğiten Kitap.
- Güney, F., & Işık, A. D. (2016). Temel eğitim öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi [Evaluation of the views of primary education teacher regarding to lifelong learning]. *Manisa Celal Bayar University Journal of the Faculty of Education*, 4(1), 30-40.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F., & Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler [Factors affecting lifelong learning]. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 11(2), 309-325.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis a global perspective*. Pearson Prentice Hall.
- Karaduman, A. (2015). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile öz yeterlik algıları arasındaki ilişki* [The relationship between the lifelong learning tendencies of undergraduate students and their self- efficacy perceptions]. (Publication No. 421728) [Master thesis, Bartın University]. National Thesis Center.
- Karahan, B. Ü. (2017). Türkçe öğretmenliği ve Türk dili ve edebiyatı bölümü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleğe yönelik tutumları ile ilişkisi [The correlation between life-long learning tendencies of students of Turkish teaching and Turkish language and literature departments and their attitudes toward profession]. *e-Kafkas Journal of Educational*, 4(3), 30-44.
- Karaman, D., & Aydoğmuş, U. (2018). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri Uşak Üniversitesi Eşme MYO'da bir uygulama [Living length learning trends of university students]. *Nevşehir Hacıbektaş University Journal of Social Sciences Institue*, 8(1), 23-44. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.357554>
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* [Scientific research methods]. Nobel.

- Keleş, Y. E. (2019). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kişilik tipleri ile yaşam boyu öğrenme yeterlik algılarının incelenmesi (Manisa Celal Bayar Üniversitesi örneği)* [Analysis of personality types and perceptions of social studies teacher candidates on lifelong learning competence (Manisa Celal Bayar University case)]. (Publication No. 557453) [Master thesis, Manisa Celal Bayar University]. National Thesis Center.
- Kılıç, H., & Ayvaz-Tuncel, Z. (2014). İlköğretim branş öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri [Primary subject teachers' individual innovativeness levels and lifelong learning tendencies]. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 4(7), 25-37.
- Korkmaz, Ç. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile yaşam ve 21. yüzyıl öğrenen beceri düzeyleri arasındaki ilişki* [The relationship between primary school teachers' life-long learning tendencies, life and 21st century skill levels]. (Publication No. 572495) [Master thesis, Afyon Kocatepe University]. National Thesis Center.
- Kuzu, S., Demir, S., & Canpolat, M. (2015). Evaluation of life-long learning tendencies of pre-service teachers in terms of some variables. *Journal of Theory & Practice in Education (JTPE)*, 11(4), 1089-1105
- Ministry of National Education (MoNE). (2009). *Hayat boyu öğrenme strateji belgesi* [Lifelong learning strategy document]. Retrieved November 16, 2023, from <https://www.memurlar.net/common/news/documents/145960/dokuman.pdf>.
- Oral, B., & Yazar, T. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi [Examining the perception of prospective teachers about life-long learning in terms of various variables]. *Electronic Journal of Social Sciences*, 14(52), 1-11.
- Oran, M. (2020). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi [Investigation of life-long learning tendencies of social studies teacher candidates]. *Journal of Anatolia and Balkan Studies*, 3(5), 87-98. <https://doi.org/10.32953/abad.645880>
- Özçiftçi, M., & Çakır, R. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojisi standartları öz yeterliliklerinin incelenmesi [Teachers' lifelong learning trends and self-efficiencies about the educational technology standards]. *Educational Technology Theory and Practice*, 5(1), 1-19. <https://doi.org/10.17943/etku.57410>
- Pizarro, J., Guerrero, E., & Galindo, P. L. (2002). Multiple comparison procedures applied to model selection. *Neurocomputing*, 48(1-4), 155-173.
- Schuman, L., Besterfield-Sacre, M., & McGourty, J. (2005). The abet 'professional skills'—can they be taught? Can they be assessed? *Journal of Engineering Education* 94(1), 41-55.
- Selçuk, G. (2016). *Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları ve öz-yeterlik inançlarının öğretmen yetiştirme programı kapsamında incelenmesi* [Examining the lifelong learning competence perceptions and self efficacy beliefs of preservice teachers within the scope of the teacher training]. (Publication No. 536424) [Doctoral dissertation, Near East University]. National Thesis Center.
- Sümbüloğlu, K. (1993). *Biyoistatistik* [Biostatistics]. Özdemir.
- Şahin, Ç., & Arcagök, S. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi [Examination of the teachers' lifelong learning competences levels in terms of some variables]. *Adıyaman University Journal of Social Sciences*, (16), 394-417.
- Şahin, M., Akbaşlı, S., & Yanpar-Yelken, T. (2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers. *Educational Research and Review*. 5(10), 545-55.
- Tanatar, E. (2017). *Öğretmenlerin iş değerleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [The relationship between teachers' work values and lifelong learning tendencies]. (Publication No. 490644) [Master thesis, Marmara University]. National Thesis Center.
- Tatlısu, B. (2016). *Spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi* [The study on the life-long learning competences of the teacher candidates who are interested in sport and who are not interested in sport in terms of different variables]. (Publication No. 446356) [Master thesis, Atatürk University]. National Thesis Center.

- Tunca, N., Şahin, S. A., & Aydın, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri [Life-long learning tendencies of pre-service teachers]. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 11(2), 432-446. <https://doi.org/10.17860/efd.92694>
- Yaman, F., & Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Diyarbakır ili örneği) [Investigating of life long learning tendency of teachers (The example of Diyarbakır)]. *Kastamonu Education Journal*, 23(4), 1553-1566.
- Yazıcı, A. Ş. (2020). *Okul müdürlerinin mesleki profesyonellikleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri: Bir karma yöntem çalışması* [The relationship between school directors' occupational professionalism and lifelong learning tendencies]. (Publication No. 638870) [Doctoral dissertation, Aydın Adnan Menderes University]. National Thesis Center.
- Yılmaz, R., & Beşkaya, Y. M. (2018). Eğitim yöneticilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi [Investigation of lifelong learning trends and individual innovativeness level of education administrators]. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 51(1), 159–181. <https://doi.org/10.30964/auebfd.406246>

BIOGRAPHICAL NOTES

Contribution Rate of Researchers

Author 1: 40%

Author 2: 40%

Author 3: 20%

Support and Thanks

Acknowledgements: non available.

Conflict Statement

There is no conflict of interest in the research.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyleri incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 226 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden olan uygun örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak “Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Veri analizi sürecinde betimsel istatistiklerden bağımsız gruplar için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Çalışma sonucunda, öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyleri cinsiyet, sınıf düzeyi ve lisans üstü eğitim yapma eğilimi değişkenleri açısından anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin okul başarı puanı değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda farklı eğitim kademelerindeki ve branşlardaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme düzeylerinin ölçülebileceği ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda eğitim politikaları geliştirilebileceği gibi bazı önerilerde bulunulmuştur

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, sosyal bilgiler, öğretmen adayı.

Giriş

Günlük hayatta yaşanan değişimler, bilgi ve teknolojiye gelişmeler bireyin yaşadığı bu değişim ve gelişmelere ayak uydurmasını zorunlu kılmaktadır. Bu uyum sağlama sürecinde birey yeni beceriler kazanarak kendini geliştirmekte, bu kazanılan beceriler ise uyum sürecini hızlandırmaktadır (Karaman & Aydoğmuş, 2018). Bilginin sürekli geliştiği, değiştiği ve yenilendiği bir dönemde, bilgi toplumunda yaşayan bireyler mevcut bilgilerinin sürekli güncelleme, yeni bilgi ve yeterliklere sahip olma gereksinimi duymaktadır (Aybala & Değirmenci Gündoğmuş, 2016; Güneş, 2016). İşte bu yüzden öğrenme sadece okulda yapılan bir aktivite olmaktan çıkmış, ömür boyu devam eden bir süreç haline gelmiştir (Altın, 2018). Dolayısıyla bireylerin yeni bilgi ve beceriler edinerek çağa ayak uydurması, onların yaşam boyu öğrenen bireyler olmasını zorunlu kılmaktadır (Celep, 2003). Bu durum ise “yaşam boyu öğrenme” kavramını öne çıkarmıştır.

Schuman vd. (2005), yaşam boyu öğrenme becerilerini; bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilme, eleştirel düşünebilme, sorgulayabilme, bilgiyi araştırmak, toplamak ve kullanmak, neyin değerli olduğunu ve neyin öğrenilmesi gerektiğini anlamak olarak sıralamışlar ve bu becerilerin öğretilmesinde de olması gerektiğini vurgulayarak yaşam boyu öğrenmede öğretmenin önemine değinmişlerdir. Bu nedenle, öğretmenlerin kendilerinin sahip olmadığı becerileri öğrencilerine aktaramayacağı düşünülmekte (Keleş, 2019), yaşam

boyu öğrenen bireylerin yetişmesi için öğretmenlerin kendilerinin de yaşam boyu öğrenen bireyler olarak yetişmeleri, değişim ve gelişmeleri takip etmeleri gerekmektedir (Gedik, 2019). Bu bağlamda küreselleşen bilgi toplumunda değişim sürecinden kaynaklı sonuçlara karşı hazırlıklı olmak ve bireyleri değişimle baş edebilecek biçimde yaşam boyu öğrenenler olarak geleceğe hazırlamak için öncelikle geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenenler olması gerekmektedir (Korkmaz, 2019; Oran 2020). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin belirlenmesi ve örtük ya da ders programları aracılığıyla yapılan etkinliklerle yaşam boyu öğrenme düzeylerinin geliştirilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Bu gereklilikler doğrultusunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesi ve buna yönelik çalışmaların yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyleri bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri okul başarı notu değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri lisansüstü eğitim yapma değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırma sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyleri inceleneceğinden dolayı nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan betimsel tarama modeline uygun şekilde gerçekleştirilmiştir. Tarama araştırmaları, bir konu ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek tutum vb. özelliklerini belirlemek ve var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmayı amaçlayan çalışmalardır (Büyüköztürk, vd., 2016; Cohen, vd., 2000; Karasar, 2016).

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan 226 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden olan uygun örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Uygun örnekleme yönteminde ekonomiklik esastır. Bu tür örnekleme araştırmacıya tanıdık çevresinden örnekleme alma imkânı verir (Balcı, 2001).

Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeği Wielkiewicz ve Meuwissen (2014) tarafından geliştirilmiştir. Engin, vd. (2017) tarafından Türkçeye uyarlanması yapılmıştır. Ölçeğe uygulanan analizler sonucunda ölçek tek alt boyuttan ve 15 madde olarak son halini almıştır. Türkçe ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .93 dür. Sosyal Bilgiler Öğretmen

Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Ölçeğinde güvenilirlik katsayısı olan cronbach alpha .81 olarak hesaplanmıştır.

Analiz süreci başlamadan araştırmada uygulanan ölçeklerden elde edilen verilerin Cronbach Alpha değerleri incelenmiş, ölçümün güvenilir olduğu belirlenmiştir. Kişisel bilgiler formunda yer alan demografik değişkenler gruplandırılmıştır. Demografik özelliklere ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ölçekler yoluyla elde edilmiş olan verilerin betimleyici istatistikleri olan aritmetik ortalama, mod, medyan, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri ortaya konmuştur. Elde edilen veri grubunun yapısal özelliklerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan normallik varsayımları test edilmiştir.

Araştırmanın Etik İzinleri:

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerin hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzin Bilgileri:

Etik değerlendirmeyi yapan kurulun adı = Afyon Kocatepe Üniversitesi

Etik Kurul Etik inceleme karar tarihi= 20.11.2020

Etik değerlendirme belgesi konu numarası= 2020/227

Bulgular

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyleri hesaplanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyi puan ortalamasının ($M=3.795$) "yüksek" düzeyde olduğu hesaplanmıştır. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerine yönelik t-testi analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda cinsiyete göre yaşam boyu öğrenme eğiliminde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$t_{(224)}=-.136$; $p>.05$]. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda grupların aritmetik ortalaması arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma olmadığı görülmüştür [$F_{(3-222)}=2.160$; $p>.05$].

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin okul başarı puanları değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda grupların aritmetik ortalaması arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu bulunmuştur. Gruplar arasında ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için tamamlayıcı analizlerden LSD çoklu karşılaştırma analizi yapılmıştır. Yapılan LSD çoklu karşılaştırma analizi sonucunda 2.00 ve altında okul ortalaması bulunan öğretmen adayları ($M=3.570$) ile 2.01-3.00 arasında okul puan ortalaması bulunan öğretmen adayları ($M=3.871$) arasında, 2.01-3.00 arasında okul puan ortalaması bulunan öğretmen adayları lehine anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir [$F_{(2-223)}=3.718$; $p<.05$]. Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerine yönelik t-testi analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda lisansüstü eğitim yapma eğilimi değişkenine göre yaşam boyu öğrenme düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$t_{(213)}=-1.472$; $p>.05$].

Tartışma ve Sonuç

Yapılan analizler sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyleri hesaplanmış, elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeyi puan ortalamasının “yüksek” düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç; Yazıcı (2020), Doğan ve Kavtelek (2015) ile Yılmaz ve Beşkaya (2018) tarafından eğitim yöneticileriyle, Altın (2018), Ayaz ve Ünal (2016), Özçiftçi ve Çakır (2015), Tanatar (2017), Kılıç ve Ayvaz-Tuncel (2014), Ayra ve Kösterioğlu (2015), Yaman ve Yazar (2015) ve Dünder (2016) tarafından öğretmenlerle, Altay-Yorulmaz (2019), Karaduman (2015), Gencil (2013), Oral ve Yazar (2015) ve Ergün ve Cömert-Özata (2016) tarafından üniversite öğrencileriyle yapılan araştırmalarla paralellik göstermektedir. Ancak Demir-Başaran ve Sesli (2019), Diker Coşkun (2009) ve Tunca vd. (2015) tarafından yapılan çalışmalarda ise, katılımcıların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olması, onların bilgi edinme konusunda becerili oldukları ve bilgiye daha hızlı ulaştıkları şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca yaşam boyu öğrenme becerilerinin ilk ve ortaöğretimde öğretim programlarıyla bütünleştirildiği düşünüldüğünde öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olması beklenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyete göre yaşam boyu öğrenme düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç; Gedik (2019), Altın (2018), Şahin ve Arcagök (2014) ve Arslan (2019) tarafından yapılan araştırmalarla paralellik göstermektedir. Araştırma sonucunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık çıkmamasının sebebi olarak, günümüzde kadın ve erkeklerin iş yaşamına eşit katılımının yanında yaşam boyu öğrenmeye yani kendilerini geliştirmeye hem kadınların hem de erkeklerin ilgi duymasının etkili olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan analizler sonucunda sınıf düzeyi açısından anlamlı düzeyde bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Elde edilen bu sonuç; Asiloğulları, (2020), Oran (2020), Bahadır (2019), Tathısu (2016), Altay-Yorulmaz, (2019), Selçuk (2016) tarafından yapılan araştırmalarla paralellik göstermektedir. Elde edilen bu sonuç lisans programlarında, yaşam boyu öğrenme becerileri kazandırmaya yönelik kazanımların yer almadığını ya da bu kazanımların etkili bir şekilde verilemediğini ortaya koymaktadır.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin okul başarı puanı değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan analiz sonucunda okul başarı puanı açısından anlamlı düzeyde bir farklılık tespit edilmiştir. Farklılığın 2.00 ve altında okul ortalaması bulunan öğretmen adayları ile 2.01-3.00 arasında okul puan ortalaması bulunan öğretmen adayları arasında, 2.01-3.00 arasında okul puan ortalaması bulunan öğretmen adayları lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç; Bahadır (2019) ve Dünder (2016) tarafından yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir. Okul ortalaması yüksek olan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğiliminin düşük olması kendilerini akademik başarıya odakladıkları veya okul dışındaki öğrenmeleri vakit kaybı olarak görmelerinden kaynaklanabilir.

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düzeylerinin lisansüstü eğitim yapma eğilimi değişkenine göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan analiz sonucunda yaşam boyu öğrenme eğiliminde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu sonuç Güney ve Işık (2016) tarafından yapılan çalışmayla paralellik göstermektedir. Bu sonuç günümüzde insanların hangi alanda, hangi eğitim seviyesinde olursa olsun kendilerini geliştirmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme düşüncesini lisansüstü eğitimle sınırlandırmayıp daha kapsamlı olarak algıladıkları da ifade edilebilir. Bunun yanında Bulaç, (2019), Erdoğan (2020), Dündar (2016) ve Diker-Coşkun (2009) tarafından yapılan çalışmalarda yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının lisansüstü eğitim yapmak isteyenler lehine farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçların ise katılımcıların lisansüstü eğitimi zorunlu eğitim dışında kalan, bireylerin kendilerini yetiştirmek ve geliştirmek amacıyla yapılacak bir iş olduğunu düşünmelerinden kaynaklı olduğu söylenebilir.

Öneriler

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Tüm eğitim kademelerinde ve branşlarında öğrencilerin yaşam boyu öğrenme düzeyleri ölçülebilir ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda eğitim politikaları geliştirilebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar nitel çalışmalarla derinlemesine incelenebilir.

Yaşam boyu öğrenme düzeylerinin ölçüldüğü farklı branşlarda ve farklı illerde araştırmalar yapılabilir ve bu araştırmaların sonuçları karşılaştırılabilir.